

Skipsbyggings- industrien og EF

EF-medlemskap vil føre skipsbyggingsindustrien inn i et hardere konkurranseklima. Vesentlig fordeler av tollmessig, prismessig og finansieringsmessig art vil industrien bare kunne beholde utenfor EF.

Folkebevegelsen

Skipsbyggingsindustrien i Norge gir arbeidsplasser til omlag 40.000 mennesker. Det utgjør ca. 10% av den samlede sysselsetting i industrien. Med unntak for lystbåter har skipsbyggingsindustrien allerede i mange år arbeidet i et internasjonalt marked hvor den ikke møter toll på sine ferdige produkter. Dette vil fortsette også om vi ikke blir medlem av EF.

Her er en rekke forhold som er av betydning når vi skal vurdere skipsbyggingsindustriens framtid i lys av EF-saken:

Toll i og utenfor EF

Ved import av utstyr, stål o.l. til nybygg, får skipsbyggeriene tilbakebetalt tollutgifter. Dette gjelder både i EF og i Norge, men ordningene praktiseres noe forskjellig. I EF er det slik at faktiske tollutgifter tilbakebetales. I Norge beregnes tilbakebetalingen i forhold til skipets salgsverdi. I praksis vil det si at skipsverftene får en

direkte støtte på ca. 5 prosent av et nybyggs totale salgsverdi. Det er svært usikkert om vi får beholde denne konkurransemessige fordel. Skipsreparasjoner er en meget betydelig del av virksomheten for mange verft. Mens faktiske tollutgifter tilbakebetales i EF, betyr den norske ordningen i praksis en direkte støtte på 3,5 prosent av salgsverdien. Det er allerede klart at EF ikke vil tillate denne ordningen. Flere norske verft vil tape millionbeløp i EF.

Høyere stålpriser i EF

Norske verft har hittil hatt en fordel av å stå utenfor EF fordi de har kunnet kjøpe stål til lavere priser enn om vi hadde vært med i EF. Ved en eventuell norsk tilslutning vil EFs spesielle regulering av stålprisene også bli gjort gjeldende for Norge. Det betyr at stålprisene gjennomgående går opp.

Finansiering

For å møte den internasjonale konkurranse yter skipsbyggingsindustrien betydelige lån til rederne. Vanlig er at 20% av skipets pris blir betalt ved levering og 80% blir gitt som lån fra verft til reder. Denne ordningen har latt seg gjennomføre fordi myndighetene har kanalisert kreditt til verftene til rimelige renter. Andre land som har skipsbyggingsindustri har liknende ordninger. Det er derfor vanskelig å vurdere hva et eventuelt EF-medlemskap vil bety i denne sammenheng. Sikkert er det imidlertid at Norges myndigheter mister mye av styringen over kredittpolitikken ved medlemskap i EF.

Toll på lystbåter

Norsk eksport av lystbåter møter en ubetydelig toll ved eksport til EF. Import av lystbåter fra EF er belagt med vesentlig høyere toll. Ved medlemskap i EF vil denne tollmessige fordel opphøre. I hvilke

en grad den kan opprettholdes hvis vi ikke blir fullt medlem av EF er avhengig av de avtaler vi da vil inngå. I dag er Sverige vårt viktigste eksportland for lystbåter.

Støtte til skipsbyggingsindustrien

De fleste land har støtteformer overfor skipsbyggeriene. Det gjelder også EF. I følge Romatraktaten er imidlertid det bærende prinsipp i næringspolitikken at det ikke må settes i verk tiltak som kan virke "konkurranseforvridende". Det betyr at ordninger som norske myndigheter har sett det nødvendig å gjennomføre, må opphøre. Det illustrerer et betydelig problem ved en tilslutning til EF: Utformingen av en næringspolitikk tilpasset norske forhold, vil ikke være mulig.

Ingen fordeler ved medlemskap

Det hevdes at skipsbyggingsindustrien vil ha fordel av norsk medlemskap fordi

Arbeidsplassene

Fritt arbeidsmarked

EFs prinsipp om fritt arbeidsmarked vil medføre effektiv formidling av arbeidskraft mellom medlemslandene. EFs frie arbeidsmarked gjør det lettere å benytte utenlandsk arbeidskraft som stiller små krav, til erstatning for norske arbeidstakere. Norske arbeidere vil ikke lenger ha forrett til ledige jobber. Dette innebærer en fare for mange, kanskje særlig eldre arbeidstakere, og det svekker de fagorganisertes forhandlingsposisjon.

Frie kapitalbevegelser

Kapitalen vil strømme dit hvor den kaster mest av seg. Følgen blir høyere rente og større kapitalgevinster. Vi mister kontrollen med utenlandske oppkjøp og etableringer. Norsk kapital kan flykte til utlandet. Faglige tillitsmenn må ta hensyn til dette når de formulerer sine krav, og arbeidsgiverne kan i økende utstrekning avvise dem med henvisning til forholdene i EF-landene. Vi får også mindre offentlig innflytelse over eiergruppene i vårt næringsliv, både norske og utenlandske.

Nasjonalstyring

Når valutakursene blir bundet og skatter, avgifter og budsjettammer blir harmonisert i en kommende økonomisk union, mister vi våre viktigste styringsmidler over økonomien. Skånlandutvalget, Regjeringens egne eksperter, formulerer det slik at "sentrale deler av den økonomiske politikken vil måtte fastlegges på fellesskapsplan". Det innebærer bl.a. ifølge Skånlandutvalget at sysselsettingen blir et fellesskapsanliggende i EF-unionen. Dette er meget betenkelig, EFs høye arbeidsløshet og de kraftige svingningene på arbeidsmarkedet tatt i betraktning (se diagrammet.)

Regjeringen påpeker at takten i struktur-

endringene vil øke. Det innebærer sentralisering av næringslivet i Europa. Innen for EF kan Norge som helhet komme til å lide under problemer som likner utkant-Norges i dag.

Alternativ: Utenfor EF

Også EF-tilhengere medgir at Norge kan klare seg godt økonomisk utenfor EF. (Tollbelastningen er ubetydelig sammenliknet med det prisfall mange næringer har tålt uten å klage). Regjeringen mener selv at "full sysselsetting kan trolig opprettholdes i Norge uansett hvilken tilknytningsform som velges, forutsatt at en makter å løse styringsproblemene i økonomien". Det er alminnelig erkjent at toll spiller en underordnet rolle for utviklingen av handelen. Og tollene skal i alle tilfelle fjernes.

Handelsavtale

En handelsavtale gir nøyaktig samme tollfrihet for industrivarer som medlemskap. Forskjellen er at den blir innført noen få år senere for noen få varers vedkommende, blant dem papir og aluminium. De fleste varer skal bli tollfrie i løpet av fem år i alle tilfelle.

Selvråderett

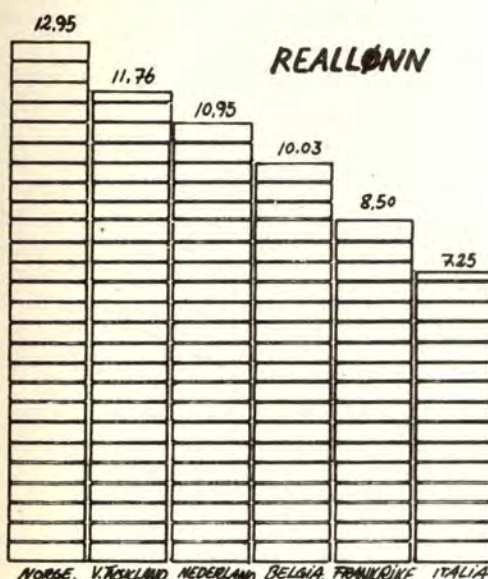
Viktigere enn tollspørsmålet er derfor retten til nasjonal styring. Retten til å fortsette en politikk som tar sikte på utjevning mellom mennesker, yrker og distrikter, retten til å sikre full sysselsetting og en jevn og rask bedring av levevilkårene i hele landet. Skal vi oppnå dette, kan vi ikke overføre sentrale deler av vår selvråderett til Bryssel, og må derfor si nei til EF-union og fjernstyring.

(Kilder for lønnsulikheter: Innstilling fra Venstres EEC-utvalg. Fagbevegelsen: Se "EEC og fagbevegelsen". Pax 1972. Fremmedarbeidere: Hansch "Arbeidsfolk på flyttefot". Gyldendal, Kvam: "Den billige arbeidskraften". Pax)

Norge og EF

Lønnsnivået

i Norge er betydelig høyere enn i EF-landene. Reell timefortjeneste i EF-landene er fra 9 til 50 prosent under de norske lønningene.

Kilde: Lønns- og p.departementet (Aukrustutvalget nr. 1 1972) Tallene er korrigert for ulikheter i kjøpekraft, dvs. forskjellige valutaers kjøpekraft i forhold til DM. iflg. Statistisches Jahrbuch der BDR 1971. Uten en slik korreksjon ville Norge komme en tanke bedre ut.

Fagbevegelsen

er langt svakere i EF enn i Norge og ofte sterkt splittet. Organisasjonsprosenten er lav, f.eks. ca 20% i Frankrike og ca. 30% i Vest-Tyskland

Fremmedarbeiderne

er en viktig del av EF-systemet. Hver fjerde kroppsarbeider i Frankrike og Belgia, og hver syvende industriarbeider i Vest-Tyskland er fremmedarbeider.

Lønnsforskjellene

er langt større i EF-landene enn i Norge. En offentlig direktør i EF tjener 7-8 ganger så mye som et postbud, i Norge knapt 4 ganger så mye. Det samme forholdet gjelder det private næringsliv. Ulikhetene blir skjerpet av svakere skatteprogresjon i EF-landene.

De lavtlønnede

er dårligere stilt i EF enn i Norge. En lavtlønnsarbeider i EF tjener bare 59% av en "høytlønnsarbeider", mens han i Norge tjener 81%. (Sammenlikningen gjelder de fem beste og de fem svakeste bransjene. 59 prosent er gjennomsnittet for fem EF-land.)

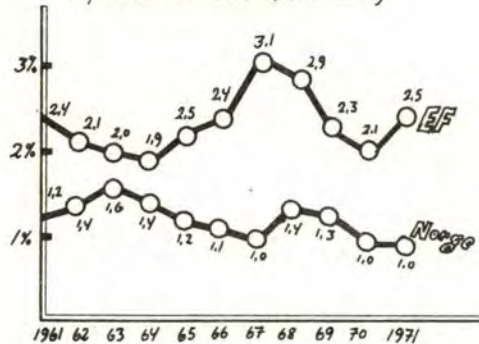
Kvinners lønn

er lavere i alle EF-land enn i Norge, bortsett fra Frankrike og Italia.

Arbeidsløsheten

i EF har de siste fem årene vært dobbelt så stor som i Norge.

ARBEIDSLØSHETEN SISTE TIÅRET.
(i prosent av antall lønntakere)

Kilde: EF-kommisjonens "Allgemeine statistik". Norge: Statistisk månedshfte. (I 50-årene var arbeidsløsheten i EF-området enda høyere, f.eks. 6,5% i 1956)

EFs målsetting er at kapitalen skal strømme fritt. Arbeidskraften må strømme etter. Den økonomiske politikk skal samordnes fra Bryssel og nasjonale styringsmidler må gis opp. Norsk medlemskap i EF betyr at vi stikker kjepper i hjulene på vår sysselsettings- og utjavningspolitikk på alle de områder som her er nevnt.

skipsfarten vil ha det. Men flere ting tyder på det motsatte. Det viktigste for denne industrien er om den kan konkurrere med de utenlandske verftene. Norske redere bygger ikke skip ved norske verft hvis disse ikke er konkurransedyktige. I dag går en stor og stigende andel av våre verfts produksjon til utenlandske redere.

Det er ikke noe som tyder på at skipsfarten vil ha særlige fordeler av et EF-medlemskap. Skipsfarten arbeider i et verdensomspennende marked, langt videre enn EF. Det internasjonale skipsfartsmarkedet er i hovedsak preget av fri konkurranse. Dette marked er det samme enten Norge er med i EF eller ikke. Det er heller ingen grunn til å anta at utbredelsen av flaggdiskriminering vil være avhengig av Norges tilknytning til EF.

Alt i alt må konklusjonen være at medlemskap i EF ikke vil være noen fordel for norsk skipsbyggingindustri.

KLIPP UT

SEND INN

**Dersom De ønsker å bli medlem i
FOLKEBEVEGELSEN -**

vennligst send oss medlemskontingenten, minimum kr. 10,- over postgiro eller bankgiro. Vær vennlig og notér «medlemskap» e.l. på giroblanketten og fyll ut og send oss denne slippen eller en lapp med tilsvarende opplysninger.

Navn: .....

Adresse: .....

Postnummer og poststed: .....

Kommune: .....

**FOLKEBEVEGELSEN
MOT NORSK MEDLEMSKAP
I FELLESMARKEDET**

**Postboks 515 - Sentrum - Oslo 1 - Postgiro 208669
Bankgiro 8200.01.36065**

Folkebevegelsen mot norsk medlemskap i Fellesmarkedet er en landsomfattende, tverrpolitisk organisasjon med over 130000 medlemmer. Medlemmene er organisert i 450 lokalutvalg og i faglige utvalg over hele landet. I de fleste fylker er det faglige sekretærer tilknyttet fylkeskontorene. Nærmere opplysninger får du ved henvendelse til:

FOLKEBEVEGELSEN, postboks 515, Sentrum, Oslo 1 - tlf. 41 02 90.

Vi oppfordrer alle motstandere av norsk medlemskap til å bli medlem i Folkebevegelsen. Bruk kupongen til venstre!